

2022/06/30

Lietuvių migracijos ypatumai: sotesnio gyvenimo ieškotojai ir karo pabėgėliai

Naujienos

Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM) duomenimis, 2020 m. pasaulyje buvo apie 281 mln. tarptautinių migrantų, t. y. 3,6 proc. pasaulio gyventojų buvo išvykę iš savo šalių. Lietuvos gyventojai jau nuo 19 amžiaus aktyviai migravo ieškodami sotesnio ir ramesnio gyvenimo. Tai daro ir dabar, nors norintys užsidirbti gali tai padaryti ir Lietuvoje. Ar migruoti skatina per šimtmečius susiformavęs „migranto genas“?

Jau 19 a. pagal migracijos mastą Lietuvą lenkė tik Airija ir Škotija. Nuolatinė ekonominė emigracija iš tuometinių lietuviškų gubernijų prasidėjo 1867 m., po nederliaus ir bado metų – tuo metu pradėta emigruoti į Jungtines Amerikos Valstijas (JAV) ir Rusijos imperiją. Nuo 1899 m. iki Pirmojo pasaulinio karo lietuvių emigracija pasiekė stebėtiną apimtį – į JAV, Kanadą, Angliją, Pietų Afriką, Lotynų Ameriką ir pramoninius Rusijos miestus išvyko maždaug ketvirtadalis visų Lietuvos gyventojų.

Kita didelė migracijos, arba tiksliau, pabėgėlių, banga kilo baigiantis Antrajam pasauliniam karui. Tuomet per 60 tūkst. Lietuvos gyventojų paliko savo šalį bėgdami nuo sovietų valdžios persekiojimų ir tremties. Daugiausia bėgo inteligentai, tikėdamiesi, kad tik laikinai pasitraukę į Austriją ir Vokietiją, jie netrukus grįš namo. Visgi, sovietams okupavus Lietuvą, jie nebegrižo bent 50 metų. Didžiausia dalis lietuvių atsidūrė JAV, kiti – Kanadoje, Belgijoje, Anglijoje, Austrijoje, Pietų Amerikoje.

1991 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, migracija vėl suaktyvėjo – ieškodami geresnio gyvenimo, pasinaudodami galimybe išvykti į Vakarus, vykti pas užsienyje įsikūrusius gimines, daugelis traukė į Šiaurės Ameriką, Australiją, Jungtinę Karalystę.

Garsino Lietuvą

Europos migracijos tinklo (EMN) tyrėjas Ažuolas Bagdonas atkreipia dėmesį, kad skirtingos emigracijos bangos ne tik mažino Lietuvos gyventojų skaičių, bet ir padėjo lietuviams kaupi patirtį užsienyje, garsino

šalies vardą. Tarp išvykusiųjų lietuvių palikuonių – žymios pavardės kaip Aurelijus Rūtenis Antanas Mockus Šivickas, tapęs Bogotos meru. Lietuviškų šaknų turintys muzikantai Bobas Dylanas, Leonardas Cohenas, Anthony Kiedis bei kitos Holivudo žvaigždės. Taip pat ir liūdnei pagarsėjęs Albinas Karpis, su savo gauja plėšęs bankus ir tapęs ieškomiausiu nusikaltėliu JAV.

Be to, emigracijoje laiko praleidę tautiečiai kartais netgi lėmė Lietuvos likimą. Verta priminti, kad emigracijoje JAV daug metų praleidęs Valdas Adamkus dešimtmetį ėjo Lietuvos prezidento pareigas.

„Dr. Jonas Basanavičius, organizavęs ir pirmasis 1918 m. pasirašęs Nepriklausomybės aktą, gyveno Čekijoje ir Bulgarijoje. Įdomu ir tai, kad visi iki vieno Nepriklausomybės akto signatarai praleido po bent keletą metų užsienyje – kas Maskvoje ar Peterburge, kas Šveicarijoje ir kitose Europos šalyse ir t.t. Taigi, tautos likimą formavę žmonės visi buvo migrantai. Geriau pagalvojus, kitaip ir negali būti, nes kaip pasakysi, kur link eiti, jei aplinkui nieko nesi matęs ir žinai tik tai, kas yra, o ne kas turi ar gali būti“, – sako A. Bagdonas.

Grįžti gali būti sunkiau nei išvykti - prireikus teikiamos nemokamos psichologo konsultacijos

Pasak „Renkuosi Lietuvą“ komandos nario, psichologo Manto Jeršovo, norintys migruoti lietuviai dažniausiai psichologo pagalbos neieško – kai kuriems sprendimas išvykti yra tarsi nuotykis.

Psichologo teigimu, išvykti yra lengviau, nes didžioji dalis turi giminių ar pažįstamų, kurie padeda susirasti darbą, įsigyventi. Neretai kelerius metus padirbėję tautiečiai grįžta į Lietuvą, tačiau nuspręsti grįžti ne visiems yra lengva. Kuo ilgiau žmogus yra prabuvęs užsienyje, tuo labiau viskas būna pasikeitę. Tenka grįžti tarsi į naują realybę, kur žmogaus patirtis ir atsiminimai nebesutampa su tuo, kas yra dabar.

Grįžti nepadeda ir tai, kad emigrantai susiduria su išankstinėmis nuostatomis neva jiems nepavyko įsikurti užsienyje, todėl parvyksta kaip pralaimėtojai: „Baiminasi, o kaip mane vertins, o kaip vertins mano vyrą ar žmoną, ypač jei būnant svetur sukūrė šeimą su ne europietiškos kilmės asmeniu.“

Dvejojantys dėl grįžimo gali kreiptis psichologo konsultacijai į „Renkuosi Lietuvą“ komandą ir kartu pasikalbėti apie savo sprendimą, norus, baimes.

„Mes neįkalbinėjame išvykusiųjų grįžti. Mes tyrinėjame lūkesčius, norus, baimes, įsivaizdavimą apie gyvenimą ten ir čia. Kaip ir bet koks sprendimas tai yra procesas – iš pradžių kyla mintis, tada planavimas, tada gebėjimas išlaikyti savo sprendimą.“ M. Jeršovas

---

© 2018.

Renkuosi Lietuvą